

การศึกษาระดับปริญญาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร

การศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่ทุกคนควรมีโอกาสได้รับ ซึ่งเป็นที่ตระหนักกันดีแล้วว่าการศึกษาย่อมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆของชีวิต ตลอดจนการพัฒนาของประเทศชาติ จะเห็นได้ว่าในแต่ละประเทศพยายามที่จะสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนในชาติของตนได้เรียนรู้ในระดับที่สูงๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีระดับของผู้นับถือหนังสือมากเท่าใด ยิ่งจะเป็นแรงจูงใจให้ประเทศนั้นค่อยพัฒนา ตรงข้ามกับประเทศที่มีความเจริญมั่งคั่ง พลเมืองของชาติย่อมไม่ได้รับการศึกษามาเป็นย่างดีเป็นส่วนใหญ จึงนำประเทศชาติไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองตลอดไป

การจัดการศึกษามีความมุ่งหมายเพื่อเตรียมตัวเด็กให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพทั้งในปัจจุบันและอนาคต หรืออาจกล่าวสั้นๆได้ว่า การศึกษาคือการรงอกงามที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เนื่องจากได้รับประสบการณ์ที่เลือกเฟ้นให้แล้ว เป็นย่างดี^๑

ปัจจุบันแนวการศึกษาใหม่ของไทยจึงไม่มุ่งพัฒนาเฉพาะเด็กบุคคลเท่านั้น แต่ยังคงมุ่งพัฒนาบุคคล สังคมควบคู่กันไป ไม่มุ่งเฉพาะถ่ายทอดความรู้ ความคิด

^๑สถาบันระหว่างชาติสำหรับคณาจารย์เรื่องเด็ก, การวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้นโครงการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษา (พระนคร: สถาบันระหว่างชาติสำหรับคณาจารย์เรื่องเด็ก, ๒๕๐๕), หน้า ๑.

^๒สาโรช บัวศรี, ความคิดบางประการทางการศึกษา (พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๔), หน้า ๔.

ทักษะ ประสบการณ์ และทัศนคติ ที่สะสมมาโดยบรรพบุรุษเท่านั้น แต่จะต้องพยายาม
 ค้นคว้าปรับปรุงความรู้ความคิดใหม่ ๆ อยู่เสมอ^๑ ทั้งนี้เพราะจุดหลักของการศึกษา
 แนวใหม่มุ่งให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต^๒

ประวัติและความสำคัญของการฝึกหัดครู

003322

การฝึกหัดครู เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการจัดระบบการศึกษา เพราะ
 ถือว่าหากมีวิธีการและดำเนินการผลิตครูที่มีคุณภาพและพอเพียงกับความต้องการของ
 ประเทศแล้ว ย่อมทำให้คุณภาพของการศึกษาของชาติบังเกิดผลดีตามไปด้วย หาก
 สถาบันฝึกหัดครูผลิตครูที่ไม่มีคุณภาพและไม่เพียงพอกับความต้องการแล้ว การศึกษา
 ระดับต่าง ๆ ก็ไม่สามารถที่จะจัดให้โดยผลดีเท่าที่ควร ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ
 ของชาติติดตามมา^๓

กรมการฝึกหัดครูได้ทำหน้าที่ผลิตครูในระดับต่าง ๆ ให้แก่โรงเรียนและ
 สถานศึกษาทั่วประเทศ และให้การอบรมแก่ครูที่ไม่มีวุฒิกฎใหม่วุฒิกฎ สำหรับครู
 ที่มีวุฒิกฎแล้วนั้นจะเป็นการอบรมเพื่อการเพิ่มวุฒิจนสูงขึ้น เป็นการให้การศึกษากฎ
 ครูที่กำลังทำการสอนอยู่จนตลอดชีวิตการทำงานของครู ทั้งยังทำการวิจัยค้นคว้า

^๑ สิบปนนท์ เกตุทัต, "ทิศทางของการศึกษาไทย," วารสารสภาการ-
ศึกษาแห่งชาติ ๑๒ (กุมภาพันธ์ - มีนาคม ๒๕๒๑): ๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗.

^๓ กรมการฝึกหัดครู, การฝึกหัดครูกับการรับใช้สังคม (กรุงเทพฯ: กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๘), หน้า ๑.

^๔ "แนวโน้มของการฝึกหัดครูในอนาคต," คุรุปริทัศน์ ๔ (มิถุนายน
 ๒๕๒๒): ๑๕.

เกี่ยวกับการฝึกหัดครู ตลอดจนผลิตตำรับตำราประกอบการ เรียบการสอนเพื่อ
ประโยชน์ต่อการศึกษาคงต่อไป

การฝึกหัดครูไทยได้เริ่มก่อตั้งขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ ๕ เมื่อ ๑๒
ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๓๕^๑ ณ โรงเรียนเด็กหรือสถานสายสวัสดิ์สุนทราคาร โดยให้ชื่อ
ว่า "โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์" อยู่ในสังกัดกรมศึกษาธิการ กระทรวงธรรมการ
ซึ่งเปิดทำการสอนระดับฝึกหัดครูประถม กำหนดเวลาเรียน ๒ ปี อาจารย์ใหญ่
คนแรกเป็นชาวอังกฤษชื่อ ซี. เอ็ม. กรีนรอด (C.M. Greenrod)

ในปีแรกโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์มีนักเรียน ๓ คน ต่อมาเพิ่มจำนวน
ขึ้นเรื่อย จนถึง พ.ศ. ๒๔๔๕ จึงได้ย้ายมาอยู่ที่ตึกแมนนมิตร วัดเทพศิรินทราวาส
เรียกว่า "โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์เทพศิรินทร์"

พ.ศ. ๒๔๕๖ โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียน
ฝึกหัดครู"^๒ หลังจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๔๕๘ เริ่มมีการฝึกหัดครูหญิงขึ้นเป็นครั้งแรก
ที่โรงเรียนเบญจมราชาลัย รับนักเรียนหญิงจากหัวเมือง สอนหลักสูตรครูมูลและ
ครูประถม

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๒ กระทรวงธรรมการโดยกรมศึกษาธิการ และตั้ง
กรมสามัญศึกษา มีหน้าที่จัดการศึกษาสามัญ กรมวิชาการมีหน้าที่จัดการศึกษา
สายอาชีวศึกษา การฝึกหัดครูเป็นหน้าที่ของกรมวิชาการ แต่ในปี พ.ศ. ๒๔๘๓

^๑ ไข่มุกด์ มลิินทะเลช, "การศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับ
ฝึกหัดครู" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์
มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘), หน้า ๓

^๒ กรมการฝึกหัดครู, ประวัติกรมและวิทยาลัยครู (กรุงเทพมหานคร:
กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๓), หน้า ๑.

ได้ออนการฝึกหัดครูไปสังกัดกรมสามัญศึกษา และตั้ง เป็นกองฝึกหัดครูขึ้น

กิจการของการฝึกหัดครูได้เปลี่ยนแปลงมาเรื่อย ๆ ในช่วงระยะเวลา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๓๕ - ๒๔๕๖ โรงเรียนฝึกหัดครูต่าง ๆ ได้เกิดขึ้นในส่วนกลางและ ส่วนภูมิภาค แต่ในระยะนั้นการผลิตครูได้จำนวนน้อย ไม่เพียงพอับความต้องการของ ประเทศ ทางราชการจึงจัดตั้งกรมการฝึกหัดครูขึ้น ในปี พ.ศ. ๒๔๕๗ ตามพระราช- บัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม ฉบับ พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๔๕๗ ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา ฉบับวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๔๕๗ มีผลบังคับ ให้เป็น "กรมการฝึกหัดครู"^๑ ในวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๔๕๗ มาจนถึงปัจจุบัน กรมการฝึกหัดครูนี้ประกอบด้วยหน่วยงานทั้งหมด ๘ หน่วยด้วยกันคือ สำนักงานเลขา- นุกรการกรม กองการเจ้าหน้าที่ กองคลัง กองแผนงาน กองส่งเสริมวิทยฐานะครู กองการฝึกหัดครู และ หน่วยศึกษานิเทศก์

ขณะนี้กรมการฝึกหัดครูได้จัดตั้งวิทยาลัยครูในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคขึ้น มีจำนวนทั้งหมด ๓๖ แห่ง เป็นการก่อตั้งขึ้นเพื่อรับใช้สังคมโดยมุ่งหวังถึงวิทยาลัย แห่งหนึ่ง ๆ จะรับใช้ประชาชนได้ในท้องที่ ๒ จังหวัดโดยเฉลี่ย ซึ่งสามารถแบ่งได้ เป็น ๒ กลุ่ม ดังต่อไปนี้^๒

๑. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ มี ๘ แห่ง คือ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูพิษณุสงคราม วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ และ วิทยาลัยครูนครสวรรค์

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕.

^๒ พระนอม แก้วกำเน็ค, "โครงการกลุ่มวิทยาลัยครู," ครูปริทัศน์

๒ (กันยายน ๒๕๒๐): ๘.

๒. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี ๔ แห่ง เช่นกันคือ
วิทยาลัยครูเลย วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูสกลนคร วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูสุรินทร์ วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ วิทยาลัยครูนครราชสีมา

๓. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง มี ๕ แห่ง คือ วิทยาลัยครูเทพสตรี
วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยครูจันทบุรี
วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา

๔. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออก มี ๔ แห่ง คือ วิทยาลัยครูนครปฐม
วิทยาลัยครูกาญจนบุรี วิทยาลัยครูหมู่บ้านจอมบึง วิทยาลัยครูเพชรบุรี

๕. กลุ่มวิทยาลัยครูภาคใต้ มี ๕ แห่ง คือ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครู-
ยะลา วิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูภูเก็ต วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

๖. กลุ่มวิทยาลัยครูกรุงเทพมหานคร มี ๖ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูชนบุรี
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต
วิทยาลัยครูพระนคร และ วิทยาลัยครูจันทรเกษม

การศึกษาระดับปริญญา

ดังที่กล่าวแล้วว่าการผลิตครูนี้มีตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๕ เรื่อยมา จึงทำให้
เกิดโรงเรียนฝึกหัดครูต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ส่วนกลางนั้นเป็น
การฝึกหัดครูชั้นสูง คือผลิต "ครูประถม" และ "ครูมัธยม" ทั้ง ๒ ประเภทจะมี
หลักสูตรคล้ายคลึงกัน ผู้สำเร็จการศึกษาแล้วครูประถมจะออกไปสอนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น และครูมัธยมจะทำหน้าที่สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรนี้เรียกว่า
"ป.ป."^๑ (หลักสูตรครูประถม) ทำการเปิดสอนตามโรงเรียน ๕ แห่ง คือ โรงเรียน

^๑กรมการฝึกหัดครู, ประวัติกรมและวิทยาลัยครู, หน้า ๘

สวนสุนันทาวิทยาลัย โรงเรียนเพชรบุรีวิทยาลัย โรงเรียนบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
โรงเรียนการเรือนพระนคร และ โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ส่วนหลักสูตรประกาศนียบัตร
ชั้นมัธยม (ป.ม.) ก็มีที่โรงเรียนการเรือนพระนคร โรงเรียนฝึกหัดครูมัธยม โรงเรียน
ฝึกหัดครูชั้นสูง ส่วนการฝึกหัดครูขั้นต้นคือการฝึกหัดครูในส่วนภูมิภาค เป็นโรงเรียน
ฝึกหัดครูเล็กๆ สอนระดับคำ ผลิตครูระดับประถม (ป.ป.) ครูประกาศนียบัตรจังหวัด
(ป.จ.) เป็นส่วนใหญ่

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศพระราชบัญญัติตั้ง "วิทยาลัยวิชาการศึกษา"
เมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๔๘๖^๑ และในปีต่อมาเมื่อมีพระราชบัญญัติตั้ง
กรมการฝึกหัดครูพร้อมกับพระราชบัญญัติวิชาการศึกษา จึงรวมวิทยาลัยวิชาการศึกษา
เข้าอยู่กับกรมการฝึกหัดครู เป็นการปรับปรุงยกวิทยฐานะวิทยาลัยวิชาการศึกษา ได้
มีอำนาจให้การศึกษาถึงขั้นปริญญาโดยสมบูรณ์ เทียบเท่าอารยประเทศ รับผู้สำเร็จ
ประกาศนียบัตรครูประถมศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา หรือประกาศนียบัตร
ประโยคเตรียมอุดมเข้าศึกษาต่ออีกเป็นเวลา ๔ ปี หรือรับผู้สำเร็จประกาศนียบัตร
ครูมัธยม ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง ศึกษาต่ออีก ๒ ปี เพื่อรับปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.)^๒ และปี พ.ศ. ๒๔๘๘^๓ ได้ทำการเปิดสอนผลิตบัณฑิตถึง
ระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.)^๓ ต่อมาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ขยาย
ไปตั้งสาขาอีก ๗ แห่ง คือที่ บางแสน ปทุมวัน พระนคร พินิจโลก สงขลา มหาสารคาม
และ พอดีศึกษา ในปีเดียวกันนี้กรมการฝึกหัดครูได้มีการยกเลิกหลักสูตรฝึกหัดครูระดับ

^๑ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ที่ระลึกย่างปีที่ ๒๕ (กรุงเทพฯ
มหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้า ๓๖.

^๒ กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ ๒๔๓๕ - ๒๕๐๓
(พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๓), หน้า ๓๔๔.

^๓ เรื่องเดียวกัน.

ป.ป., ป.ม. และ ป.ว. และเปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา^๑
(ป.กศ.) ขึ้นแทนทั่วประเทศ

หลังจากนั้นในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ กระทรวงศึกษาธิการได้เปิดสอนชั้น
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (ป.กศ. สูง) เพื่อความเหมาะสมจึงยกฐานะ
ของโรงเรียนฝึกหัดครูบางแห่ง เป็นวิทยาลัยครู ได้แก่ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
วิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูเทพสตรี และ วิทยาลัยครู
นครราชสีมา

การผลิตครูของวิทยาลัยครูต่าง ๆ ได้ผลิตครูในระดับ ป.กศ. และ
ป.กศ. ชั้นสูง โดยผู้ที่เข้ามาศึกษาในระดับ ป.กศ. จะต้องจบการศึกษาชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ใช้เวลาเรียน ๒ ปี และผู้สำเร็จ ป.กศ. ต้น และมัธยมศึกษา
ปีที่ ๕ ก็สามารถเข้าศึกษาต่อได้ในระดับ ป.กศ. สูง ใช้เวลาเรียน ๒ ปีเช่นกัน

จนกระทั่งเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๖ คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้โอนวิทยาลัย
วิชาการศึกษาไปสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และดำเนินการตราพระราชบัญญัติ
ยกฐานะขึ้นเป็น "มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗^๒ ดังนั้น
กรมการฝึกหัดครูจึงได้สิ้นสุดการสอนในระดับปริญญาไปชั่วคราวหนึ่ง

การศึกษาระดับปริญญาของกรมการฝึกหัดครูได้มีการดำเนินการอีกครั้ง
โดยกระทรวงศึกษาธิการได้พิจารณาเห็นว่าควรให้มีการปรับปรุงแนวการสอนใน
วิทยาลัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คือให้เปิดทำการสอนระดับปริญญา โดยอาศัย

^๑กรมการฝึกหัดครู, ประวัติการฝึกหัดครูตามลำดับ พ.ศ. (กรุงเทพมหานคร:
กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.), หน้า ๑๐.

^๒มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ที่ระลึกย่างปีที่ ๒๕, หน้า ๓๕

หลักเกณฑ์ ๔ ประการ ดังนี้

๑. วิทยาลัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่มีการสอนถึงชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) หรือประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) นั้น ถ้าแห่งใดกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่าพร้อมที่จะทำการสอนถึงขั้นเทียบเท่าปริญญา ก็ให้กระทรวงศึกษาธิการสั่งอนุญาตให้เปิดทำการสอนชั้นประกาศนียบัตรเทคนิคชั้นสูง (ป.ทส.) หรือประกาศนียบัตรประโยคครูอุดมศึกษา (ป.อ.) ได้

๒. ให้กระทรวงศึกษาธิการปรึกษารัฐมนตรีว่าการทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และมหาวิทยาลัย หรือสถาบันที่สามารถให้ปริญญาตามกฎหมายพิจารณาให้วิทยาลัยสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีการสอนถึงชั้น ป.วส. หรือ ป.กศ.สูง เปิดทำการสอนชั้นปีที่ ๓ - ๔ ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย หรือสถาบัน โดยระบบวิธีสมทบ และเมื่อสำเร็จการศึกษาก็ให้ได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้น

๓. ให้กระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ ร่วมกันพิจารณาจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีการเกษตร และสถาบันเทคโนโลยีอาชีวศึกษา รวมสองสถาบัน โดยเร็ว แต่ไม่เกิน ๓ ปี นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบเพื่อรับนักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนมัธยมอาชีวศึกษาที่มีความสามารถถึงระดับอันควรให้มีโอกาสศึกษาต่อถึงขั้นปริญญา

๔. การรับบุคคลเข้าเป็นนิสิต นักศึกษา ในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่สามารถให้ปริมาณตามกฎหมาย ให้เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัยหรือสถาบันนั้น

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

“อาหาร รัตนคำวน, “ในแผ่นดินไทย,” มิตร-ครู, ๑๖ (กุมภาพันธ์,

๒๕๑๗): ๑๓ - ๑๔.

คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาหลักการ เหล่านี้แล้ว มีมติเห็นชอบตามที่กระทรวง
ศึกษาธิการเสนอ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๑๗^๑ ดังนั้นวิทยาลัยครูสังกัดกรมการ
ฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตามคำสั่งของกระทรวงศึกษาธิการที่จะ
ทำการ เปิดสอนระดับปริญญา โดยได้ตั้งอนุกรรมการพิจารณาร่างหลักสูตร เป็นการควน
เพื่อเสนอขออนุมัติกระทรวงศึกษาธิการใจต่อไป ในขณะเดียวกันก็ได้เรียกประชุม
ผู้อำนวยการและอาจารย์ใหญ่ของวิทยาลัยครูทั่วประเทศ รวมทั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการถึง
๒ ครั้ง เพื่อพิจารณารายละเอียดว่าวิทยาลัยครูแห่งใดมีความพร้อมในด้านตัวอาจารย์
สถานที่ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะเปิดสอนในระดับนี้และจะเปิดสอนวิชาเอกอะไรบ้าง

นับว่าเป็นวาระที่ ๒ ที่กระทรวงศึกษาธิการได้รับอนุมัติให้กรมการฝึกหัดครู
เปิดสอนระดับปริญญาตรีในวิทยาลัยครู ๑๗ แห่ง^๒ จากวิทยาลัยครูที่มีอยู่ในขณะนั้น
๒๕ แห่ง ซึ่งวิทยาลัยครูที่เปิดสอนทั้ง ๑๗ แห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นวิทยาลัยครูที่ตั้งมา
นานแล้ว มีทั้งวิทยาลัยครูส่วนกลางและส่วนภูมิภาค คือ

ภาคเหนือ ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม
วิทยาลัยครูนครสวรรค์

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๔ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี
วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยาลัยครูอุดรธานี วิทยาลัยครูนครราชสีมา

ภาคกลาง ๒ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูเทพสตรี และ วิทยาลัยครูพระนคร-
ศรีอยุธยา

^๑"ปีที่แปดสิบสองของกระทรวงศึกษาธิการ," มิตรครู, ๑๖ (เมษายน
๒๕๑๗): ๕.

^๒"ศึกษา-สัมพันธ์," วิทยาสาร, ๒๕ (มีนาคม ๒๕๑๗): ๘.

ภาคใต้ ๓ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา วิทยาลัยครู
นครศรีธรรมราช

ภาคกลาง ๕ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูจันทระเกษม และ วิทยาลัยครู
พระนคร

การศึกษาระดับปริญญาของกรมการฝึกหัดครู มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบัณฑิต
ออกมาให้เป็นครูสอนและทำงานตามวิชาเอก วิชาโท ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา
และมัธยมศึกษา เช่น วิชาเอกการอนุบาลศึกษาให้เป็นครูสอนในระดับอนุบาลศึกษา
วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ มุ่งเพื่อให้เป็นครูสอนและทำหน้าที่เป็นบรรณารักษ์ได้ด้วย
เป็นต้น

ในปีแรกวิทยาลัยครูทั้ง ๑๗ แห่ง จะรับนักศึกษาเข้าเรียนในระดับปริญญา
ได้ทั้งหมดประมาณ ๑,๐๒๐ คน^๑ และหลักสูตรระดับปริญญาตรีนี้เรียกว่า "ประโยค
อุดมศึกษา" (ป.อ.)^๒ สำหรับการเปิดเริ่มแรกนั้น ก.พ. ยังมิได้รับรองปริญญา ต่อมา
ในปีรุ่งขึ้น ก.พ. จึงรับรองปริญญาและเพื่อความเหมาะสมจึงได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็น
"ครูศาสตร์บัณฑิต" (ค.บ.)^๓

^๑พรนิภา พิพัฒนกุล, "การศึกษาในประเทศไทย," มิตรครู ๑๖ (มีนาคม
๒๕๑๗): ๖๒.

^๒เรื่องเดียวกัน.

^๓ก่องเกียรติ สหวรรณากูร และ บุญจง เรืองสะอาด, "สถิติปรัทัศน์,"
วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ ๑๒ (เมษายน - พฤษภาคม ๒๕๒๑): ๘๑.

การศึกษาระดับปริญญาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร

วิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวงหรือวิทยาลัยครูที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด ๖ แห่งด้วยกัน ได้แก่ วิทยาลัยครูจันทรเกษม วิทยาลัยครูชนบุรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนดุสิต วิทยาลัยครูสวนสุนันทา ดังจะได้อธิบายถึงการศึกษาระดับปริญญาของแต่ละวิทยาลัย ดังนี้

วิทยาลัยครูจันทรเกษม

วิทยาลัยครูจันทรเกษมได้จัดตั้งขึ้นจากสาเหตุสำคัญคือ ก่อนเกิดสงครามเอเชียบูรพาไม่นาน ทั่วประเทศกำลังขาดครูที่มีวุฒิ ป.ม. กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๔๘๓ ให้ตั้งโรงเรียนฝึกหัดครูมัธยมขึ้นเพื่อผลิตครู ป.ม. ให้มีจำนวนเพียงพอต่อความต้องการ ในระยะแรกของการก่อตั้งได้ใช้โรงเรียนสตรีเพชรบุรีวิทยาลัยลงกรณ์ กรุงเทพฯ เป็นสถานที่เรียน ต่อมาย้ายมาอยู่ในบริเวณกระทรวงศึกษาธิการ คือด้านหลังของวังจันทรเกษม เมื่อเกิดสงครามมหาเอเชียบูรพา จึงได้ย้ายอพยพไปเปิด ณ โรงเรียนฝึกหัดครูสตรีพระนครศรีอยุธยา จนกระทั่งสงครามสงบจึงกลับมาเรียนที่เดิม ในปี พ.ศ. ๒๕๐๑ กระทรวงศึกษาธิการพิจารณาเห็นว่าโรงเรียนได้เปิดสอนถึงระดับอนุปริญญาแล้ว สมควรได้ยกฐานะเปลี่ยนชื่อเป็น "วิทยาลัยครูจันทรเกษม" ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ จึงได้ย้ายสถานที่ตั้งมาอยู่ที่ถนนลาดพร้าว ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน กรุงเทพมหานคร ในบริเวณเนื้อที่ประมาณ ๔๔ ไร่ จนถึงปัจจุบัน^๑

^๑กรมการฝึกหัดครู, ประวัติกรมและวิทยาลัยครู, หน้า ๓๘ - ๓๙

การศึกษาระดับปริญญาตรีสำหรับในวิทยาลัยครูจันทระเกษม ได้เริ่มมีครั้งแรกของการเปิดสอนระดับปริญญา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ วิชาเอกที่เปิดสอนในปีนั้นคือ คณิตศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จึงได้เปิดวิชาเอกเกษตรศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั่วไป หลังจากนั้นก็ได้มีการเปิดวิชาเอกอื่น ๆ เพิ่มขึ้นหลายวิชา ได้แก่ สังคมศึกษา พลศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ สำหรับวิชาเอกที่เปิดสอนเพียง ๒ รุ่นแล้วยกเลิกไม่มีการสอนในปัจจุบันคือวิชาเอก วิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์

วิทยาลัยครูชนบุรี

วิทยาลัยครูชนบุรี เดิมเป็นโรงเรียนฝึกหัดครูประโยคประถมการช่างสตรี สังกัดวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา เปิดทำการสอนครั้งแรกเมื่อ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๑๖ ต่อมาได้โอนมาสังกัดกรมการฝึกหัดครู และผลิตครูประกาศนียบัตรตามนโยบายของกรม จึงต้องเปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนฝึกหัดครูชนบุรี" ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดว่ามีได้สอนตามหลักสูตร เดิม สำหรับนักเรียนอาชีวศึกษาสายการช่างสตรี หลังจากนั้นกิจการของโรงเรียนดำเนินมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๑๓ กรมการฝึกหัดครูได้ประกาศยกฐานะโรงเรียนฝึกหัดครูชนบุรีขึ้นเป็น "วิทยาลัยครูชนบุรี"^๑

เนื่องจากวิทยาลัยครูชนบุรี เพิ่งมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ จึงเป็นวิทยาลัยครูที่เพิ่งเปิดการสอนระดับปริญญาตรี เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๑ นี้เอง โดยในปีแรกนี้เปิดสอนเฉพาะวิชาเอกเดียวคือวิทยาศาสตร์ทั่วไป และในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ นี้ได้เปิดสอนวิชาเอกในระดับปริญญาตรี เพิ่มขึ้นคือ สังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคหกรรมศาสตร์

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๕๑ - ๕๓.

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเดิมคือ "โรงเรียนราชวิทยาลัย" ซึ่งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดเกล้าฯ ให้จัดตั้งเป็นโรงเรียนหลวง เมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๕ เนื่องจากเกิดโรคระบาดร้ายแรงจึงย้ายโรงเรียนไปเปิดสอนที่โรงเรียนสวนสาลีสมุทร ส่วนที่โรงเรียนราชวิทยาลัยเดิมได้เปิดเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู เรียกว่า "โรงเรียนฝึกหัดครูฝั่งตะวันตก" ต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๔๕ กรมศึกษาธิการมีคำสั่งให้ย้ายโรงเรียนฝึกหัดครูตะวันตกไปเปิดสอนที่โรงเรียนมัธยมวัดราชบูรณะ และให้ย้ายโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์เทพศิรินทร์ที่ตั้งที่โรงเรียนฝึกหัดครูฝั่งตะวันตก เรียกว่า โรงเรียนฝึกหัดอาจารย์บ้านสมเด็จเจ้าพระยา พ.ศ. ๒๔๕๓ จึงได้เปลี่ยนชื่อเป็น "โรงเรียนฝึกหัดครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" และได้ยกฐานะขึ้นเป็น "วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา" ตั้งแต่วันที่ พ.ศ. ๒๕๐๑ เป็นต้นมา^๑

วิทยาลัยครูที่เก่าแก่แห่งนี้ได้เปิดสอนระดับปริญญาตรีเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นครั้งแรกอีกแห่งหนึ่งเช่นกัน การเปิดสอนระดับปริญญาครั้งแรกโดยเปิดสอนในสาขาวิชาเอก ๕ วิชา คือ สังคมศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ต่อมาปี ๒๕๐๑ เปิดวิชาเอกคณิตศึกษาเพิ่มขึ้นอีกวิชาหนึ่ง ปัจจุบัน (๒๕๒๒) วิทยาลัยครูแห่งนี้เปิดสอนวิชาเอกเพิ่มขึ้นจากที่กล่าวมาแล้วคือ คณิตศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ทั่วไป

วิทยาลัยครูพระนคร

วิทยาลัยครูพระนคร เดิมคือโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์ เปิดทำการสอนผลิตครูระดับประถมศึกษา ตั้งแต่ ๑๒ ตุลาคม ๒๔๓๕ และได้เปิดแผนกฝึกหัดครูชั้นมัธยม

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๕ - ๓๗.

เพิ่มขึ้นในเวลาต่อมา ในปี พ.ศ. ๒๔๙๐ ได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น "โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร" เปิดสอนชั้นประโยคครูประถม (ป.ป.) และในปี พ.ศ. ๒๕๐๙ กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศยกฐานะโรงเรียนเป็น "วิทยาลัยครูพระนคร"^๑

วิชาเอกที่เปิดสอนครั้งแรกในวิทยาลัยครูพระนคร เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๑๓ มี ๓ วิชาได้แก่ ภาษาอังกฤษ ภาษาไทย และอุตสาหกรรมศิลป์ วิทยาลัยครูแห่งนี้ได้เปิดสอนวิชาเอกในระดับปริญญามาจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงได้เปิดวิชาเอกใหม่เพิ่มอีกหนึ่งวิชาคือ วิทยาศาสตร์ทั่วไป ปัจจุบันยังเปิดวิชาเอก สังคมศึกษา ศิลปศึกษา และคณิตศาสตร์ เพิ่มขึ้นอีกสามวิชา

วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ

วิทยาลัยครูสวนกุหลาบเดิมคือโรงเรียนวิสามนัญการ เรือน สังกัดอาชีวศึกษากรมวิทาการ เปิดดำเนินการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๔๙๗ ที่วังกรมหลวงชุมพร เขตดุสิต เปิดหลักสูตรวิชาการ เรือน รับผู้จบมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า "โรงเรียนการเรือนพระนคร" ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ กระทรวงศึกษาธิการได้ยกฐานะโรงเรียนเป็น "วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ"^๒

นับว่าเป็นวิทยาลัยครูเพียงแห่งเดียวที่รับนักศึกษาหญิงเท่านั้น เปิดทำการสอนในระดับปริญญาตรีเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๓ เช่นกัน โดยในปีนั้นเปิดวิชาเอกคหกรรมศาสตร์เพียงวิชาเดียว ต่อมารุ่งขึ้นปี ๒๕๑๘ เปิดวิชาเอก สังคมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ จึงเปิดวิชาเอก วิทยาศาสตร์ทั่วไป และการอนุบาลศึกษา ขณะนี้วิทยาลัยครูสวนกุหลาบเปิดวิชาเอกเพิ่มจากที่กล่าว ๕ วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๗ - ๕๐.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๐ - ๔๓.

การศึกษาพิเศษ คณิตศาสตร์ และ ศิลปศึกษา

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

วิทยาลัยครูสวนสุนันทาเดิมคือโรงเรียนสวนสุนันทาวิทยาลัย ทำการเปิดสอนเมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๔๕๐ ในระยะแรกได้รับโอนนักเรียนหญิงชั้นมัธยมปีที่ ๓ - ๕ ของโรงเรียนหญิงสามัญทุกแห่ง ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูใหม่ใช้เวลาเรียน ๒ ปี เรียกว่าประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา (ป.กศ.) เริ่มเรียนในปี พ.ศ. ๒๔๕๕^๑ ปัจจุบันวิทยาลัยครูสวนสุนันทาตั้งอยู่ในเนื้อที่ ๖๕ ไร่ ๑ งาน ๒๕ ตารางวา

การเปิดสอนระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครูสวนสุนันทาครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ เปิดวิชาเอก ๓ วิชา คือ ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และ วิทยาศาสตร์-ทั่วไป ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้เปิดสอนวิชาเอกนาฏศิลป์อีกหนึ่งวิชา ส่วนปัจจุบันเปิดสอนวิชาเอกเพิ่มขึ้น ๔ วิชา คือ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ศิลปศึกษา และ คหกรรมศาสตร์

ปัจจุบัน วิทยาลัยครูทั้ง ๖ แห่งดังกล่าว นอกจากทำการสอนระดับปริญญาให้กับนักศึกษาภาคปกติแล้ว ยังมีการเปิดสอนอบรมครูประจำการอีกด้วย ทั้งนี้เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการสอนการทำงานของครูแทนการสอนเพื่อเพิ่มวุฒิเพียงอย่างเดียว โดยที่ครูเหล่านี้เป็นบุคคลที่ได้ทำการสอนหรือทำงานมานานแล้ว แต่ยังไม่มียุติปริญญา จึงเป็นการให้การศึกษาระบบโปรแกรมพัฒนาสมรรถภาพครู

^๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕ - ๒๕.

การเรียนและหลักสูตร

การเรียนระดับปริญญาตรีหรือครุศาสตรบัณฑิต ผู้เรียนนอกจากจะต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดและสามารถสอบคัดเลือกเข้าเรียนได้แล้ว จะต้องเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูนั้น ๆ เป็นระยะเวลา ๒ ปีเต็ม จึงจะสำเร็จการศึกษา แต่ปัจจุบันเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสูตรการฝึกหัดครูซึ่งให้หลักสูตรของสภาการฝึกหัดครู ระยะ ๔ ปี แต่ไม่ได้ต่อเนื่องกันในทันทีคือ ๒ ปีแรกเป็นการศึกษาในหลักสูตร ป.กศ. สูงอย่างเต็ม และช่วง ๒ ปีหลังจะเป็นการศึกษาในระดับสูงปริญญาตรีโดยหลักสูตรที่วิทยาลัยครูต่างๆ ใช้ในปัจจุบันเป็นหลักสูติใหม่ของสภาการฝึกหัดครูทั้งสิ้น โดยเริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๘ เป็นต้นมา

หลักสูตรการฝึกหัดครูของสภาการฝึกหัดครู ๒๕๑๘ มีเป้าหมายที่จะผลิตครูที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติเพื่อให้เข้าใจในหน้าที่ของตน สภาพแวดล้อม และสังคม สามารถนำความรู้ความสามารถและความเข้าใจตอบทบาทหน้าที่ของครูมาพัฒนาการศึกษาเพื่อชีวิตและสังคมได้อย่างดี

หลักสูตรฝึกหัดครู ๒๕๑๘ กำหนดโครงสร้างกว้างๆไว้ดังนี้

การจัดหลักสูตรในระดับอุดมศึกษานี้ แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

๑. ระดับ ป.กศ.สูง จะต้องเรียนวิชาต่างๆ ตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า ๗๐ หน่วยกิต และมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๔ ภาคเรียน หลักสูตรระดับนี้ส่วนใหญ่มุ่งเตรียมครูประถม หรือครูในระดับก่อนประถมได้เป็นอย่างดี แต่ถ่าสอบในระดับมัธยมจะมีความรู้ในวิชาเอก วิชาโท พร้อมทั้งสอนในระดับมัธยมได้พอสมควร

* สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ประมวลข่าวการศึกษา
ประจำเดือนมิถุนายน ๒๕๑๖ (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
แห่งชาติ, ๒๕๑๖), หน้า ๗.

๒. ระดับปริญญา มีการเรียนวิชาต่าง ๆ ตามเกณฑ์ไม่น้อยกว่า ๒๕ หน่วยกิต และเวลาเรียนไม่น้อยกว่า ๔ ภาคเรียน การศึกษาระดับนี้จะเน้นได้ ๒ ทาง กล่าวคือ เรียนเป็นครูประถมหรือก่อนประถมได้ลึกและสามารถยิ่งขึ้น หรือ เป็นครูในระดับมัธยมได้อย่างดีในวิชาที่ตนเลือกเอกโดยเฉพาะ

สำหรับกลุ่มวิชาที่เรียน แบ่งออกเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ ๓. กลุ่ม คือ

๑. กลุ่มวิชาพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรอบรู้ในศิลปวิทยาการ ที่จะส่งเสริมให้มีบุคลิกภาพกับการปรับปรุงตนเองให้เหมาะแก่การทำหน้าที่ครูผู้สอน ตลอดจนการ เป็นผู้นำที่ดี จึงจัดให้มีการเรียนวิชาพื้นฐาน ได้แก่ คำนภาษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ กิจนิสัย และพลานามัย

๒. กลุ่มวิชาชีพครู ได้แก่ วิชาการศึกษา หมายถึงรวมถึงหลัก เทคนิค วิธีการที่จะส่งเสริมเพื่อสามารถปฏิบัติทางการสอนได้อย่างคล่องแคล่ว

๓. กลุ่มวิชาเฉพาะ เป็นวิชาเอกและวิชาโทที่ผู้เรียนจะต้องนำไป สอนหรือปฏิบัติตามสาขาวิชาที่ถนัด

นอกจากกลุ่มวิชาใหญ่แล้ว ยังมีวิชาเลือกเสรีที่อาจเลือกเรียนตามความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล

สัดส่วนของกลุ่มวิชา

๑. หลักสูตรทั้ง ๒ ระดับ กำหนดให้เรียนวิชาในกลุ่มวิชาพื้นฐาน วิชาชีพครู วิชาเฉพาะ รวมกันไม่น้อยกว่า ๑๓๕ หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนแต่ละวิชา ดังนี้

ระดับการศึกษา	วิชาพื้นฐาน	วิชาครู	วิชาเฉพาะ		วิชาเลือก	หน่วยกิต
			วิชาเอก	วิชาโท		
ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา						
ชั้นสูง (ป.กศ. สูง)	๒๔	๒๔	๑๔	๘	-	๓๐
ปริญญา (ค.บ.)	๑๔	๑๔	๑๔	๘	๖	๖๕
รวม	๓๘	๔๒	๒๘	๑๖	๖	๑๓๕

๒. หลักสูตรกำหนดให้แบ่งการเรียนเป็น ๒ ระดับ กล่าวคือระดับ ป.กศ. สูง เป็นการศึกษาช่วงแรกและระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาช่วงหลัง โดยแต่ละระดับเป็นการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จที่สามารถออกไปประกอบอาชีพ และศึกษาต่อในระดับสูงต่อไปได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด

การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

ผู้ที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๑. สอบได้ในรายวิชาต่าง ๆ ครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
๒. ได้คะแนนระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๐๐
๓. ไม่ติดค้างระดับคะแนน "จ" ในวิชาใดวิชาหนึ่ง
๔. สอบได้ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน "ค" ในรายวิชาการฝึกสอน หรือรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ
๕. มีผลการเรียนไม่น้อยกว่า ๔ ภาคเรียน
๖. มีสภาพเป็นนักศึกษาไม่เกิน ๔ ภาคเรียนติดต่อกัน

ปริญญาบัตร

สภาการฝึกหัดครู^๑ มีอำนาจให้ปริญญาในสาขาวิชาที่มีการสอนในวิทยาลัยครู
ฉะนั้นผู้สำเร็จการศึกษาจะได้รับปริญญาบัตร "ครุศาสตรบัณฑิต" (ค.บ.)

จำนวนนักศึกษาระดับปริญญาที่กำลังศึกษา

นักศึกษาระดับปริญญาที่กำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้คือ นักศึกษาที่เริ่มเข้ามาเรียน
ในวิทยาลัยครูทั้ง ๖ แห่ง ในปีการศึกษา ๒๕๒๑ - ๒๕๒๒ เป็นนักศึกษา ค.บ. ปีที่ ๓
และ ค.บ. ปีที่ ๔ (ค.บ. ปีที่ ๑ และ ค.บ. ปีที่ ๒ หมายถึงการศึกษาระดับ
ป.กศ. สูง) มีจำนวนดังนี้*

ชื่อสถาบัน	จำนวนนักศึกษา		รวม	รวมทั้งสิ้น
	ค.บ. ปีที่ ๓	ค.บ. ปีที่ ๔		
วิทยาลัยครูจันทร เกษม	๔๑๗	๑๓๗	๕๕๔	๒,๗๗๓
วิทยาลัยครูชนบุรี	๑๕๐	๒๗	๑๗๗	
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๒๘๑	๑๕๐	๔๓๑	
วิทยาลัยครูพระนคร	๒๘๖	๑๗๑	๔๖๗	
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	๔๒๘	๑๓๐	๕๕๘	
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	๔๑๐	๑๖๐	๕๗๐	

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑"พระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ๒๕๑๘," ราชกิจจานุเบกษา, ๘๒ (๒๗ กุมภาพันธ์
๒๕๑๘), หน้า ๒๓.

*ได้จากการสำรวจเพื่อที่จะแจกแบบสอบถามเมื่อ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๒๒

จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้ที่สามารถสอบเข้าเรียนในระดับปริญญาได้ และสำเร็จการศึกษาได้แล้ว
เท่าที่มีตัวเลขปรากฏคือของปี ๒๕๑๔ - ๒๕๒๐ แบ่งตามวิทยาลัยต่อไปนี้

ชื่อสถาบัน	จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จ			รวม
	๒๕๑๔	๒๕๑๕	๒๕๒๐	
วิทยาลัยครูจันทร เกษม	๒๖	๔๖	๒๘	๑๐๐
วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา	๑๕๕	๑๔๐	๑๖๗	๔๖๒
วิทยาลัยครูพระนคร	๑๑๒	๑๑๕	๑๓๓	๓๖๐
วิทยาลัยครูสวนกุหลาบ	๓๑	๔๖	๓๓	๑๑๐
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา	๙๐	๘๓	๕๖	๒๒๙

สำหรับวิทยาลัยครูชนบทที่ปรากฏว่ายังไม่เปิดเทอมที่สำเร็จจากวิทยาลัยครู
แห่งนี้เลย

แนวโน้มในอนาคตของกรมการฝึกหัดครู

คงจะเห็นได้ว่าการผลิตครูระดับปริญญาตรีของกรมการฝึกหัดครู ตั้งแต่
ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๑๗ - ๒๕๑๙ จำนวนนักศึกษาระดับนี้ได้เพิ่มขึ้นทุกๆ ปี โดยมี
อัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ ๖๑ - ๘๓ ต่อปี^๒ ในทวงปี ๒๕๑๗ - ๒๕๑๘ เพิ่มขึ้น
ถึงร้อยละ ๑๑๕.๑๓ และในช่วงปีการศึกษา ๒๕๑๘ - ๒๕๑๙ เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
คือร้อยละ ๘.๕๓ นอกจากนี้ผลการสำรวจของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

วิทยาลัยครูเทพสตรี, พิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาของ
วิทยาลัยครูทั่วประเทศ (กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยครูเทพสตรี, ๒๕๒๐), หน้า ๘๘.

ห้องเกียรติ สหวรรณการ และ บุญจง เรื่องสะอาค, "สถิติ..." หน้า ๘๑.

เรื่อง การติดตามผลนักศึกษาที่จบครุศาสตรบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ๑๗ แห่ง ปีการศึกษา ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๕ พบว่าบัณฑิตทั้ง ๒ รุ่นมีงานทำร้อยละ ๘๖ ซึ่งนับว่าเป็นผลอันหนึ่ง ที่ส่งเสริมให้ทางกรมฝึกหัดครูได้เพิ่มจำนวนนักศึกษาในระดับนี้มากขึ้น ปัจจุบัน กรมการฝึกหัดครูได้แยกเล็กลงเหลือ ๒ ระดับ ป.กศ.^๒ แล้ว มาเปลี่ยนนโยบายมารับ นักศึกษาที่สำเร็จมัธยมศึกษาตอนปลายเข้าฝึกอบรมในอาชีพครูโดยเน้นผลิตครูระดับ ป.กศ. สูงและปริญญาแทน ทั้งนี้เพราะการผลิตครูในตำแหน่งปริมาณอยู่ในเกณฑ์เพียงพอแล้ว จึงเน้นด้านคุณภาพ^๓ มากกว่าเดิมเป็นสำคัญ

หน้าที่อีกประการหนึ่งที่จะเป็นการระอับใหญ่หลวงไปจนถึงอนาคตคือ การให้การ ศึกษาแก่ครูที่กำลังทำการสอนอยู่จนตลอดชีวิตการทำงานของคุณ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญ เพราะปริมาณครูที่มีอยู่ในขณะนี้ที่ต้องการจะได้รับการศึกษาและยกระดับนั้น ที่สอนใน โรงเรียนประถมศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ประมาณ ๒๕๐,๐๐๐ คน ครูของ โรงเรียนราษฎร์ประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน ครูที่สอนในโรงเรียนมัธยมของกรมสามัญศึกษา ประมาณ ๕๐,๐๐๐ คน ครูเหล่านี้ส่วนใหญ่คุณวุฒิต่ำกว่ามาตรฐานอุดมศึกษา^๔ จึงจำเป็นต้องที่กรมการฝึกหัดครูจะต้องพยายามทำให้ครูดังกล่าวได้ปรับตัวเองให้โดยมาตรฐานของคุณ

กรมการฝึกหัดครู, การติดตามผลนักศึกษาที่จบครุศาสตรบัณฑิตจากวิทยาลัยครู ๑๗ แห่ง ปีการศึกษา ๒๕๑๔ และ ๒๕๑๕ (กรุงเทพมหานคร : กรมการฝึกหัดครู, ๒๕๑๖ หน้า ๘๕ .

^๒จรูญ มลิจันทร์, "การผลิตครูในตำแหน่งปริมาณ," ครูปริทัศน์ ๒ (กันยายน ๒๕๑๖) : ๓.

^๓มิ่งกล อาละพล, "ในแผ่นดินไทย," นิกร ๒๑ (กรกฎาคม ๒๕๑๖) : ๑๕.

^๔"แนวโน้มของการฝึกหัดครูในอนาคต สัมภาษณ์อธิบดีกรมการฝึกหัดครู," จดหมายเหตุ ๓ (มิถุนายน ๒๕๑๖) : ๑..

ถึงขั้นอุดมศึกษา เพราะบุคคลเหล่านี้มีความสำคัญในระดับต้นที่จะปลูกฝังและให้การ
ศึกษาแก่เยาวชนที่จะเป็นพลเมืองที่ดีของชาติสืบไป

สรุปได้ว่าอนาคตของกรมการฝึกหัดครูมีหน้าที่ต้องปฏิบัติ ๓ ประการ คือ

๑. ทำการผลิตนักศึกษาครูระดับปริญญาตรีเพื่อรับใช้ประเทศชาติ
๒. ให้ความรู้แก่ครูประจำการ เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพของครู
ประจำการให้สูงขึ้น
๓. วิทยาลัยครูนอกจากรับภาระหน้าที่คานการผลิตครู การให้บริการแก่
ครูประจำการแล้ว จะต้องทำหน้าที่ในคานการคณควาวิจัย คานการชารงศิลปวัฒนธรรม
และการบริการทางวิชาการแก่สังคมตลอดไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I 1653489X